

Corprenedor

Trobem usat en un text recentment aparegut l'adjectiu "coprenent", obtingut del verb *coprendre*, amb el significat, evidentment, "que copren". Es tracta, sens dubte, del resultat d'aplicar a la formació de mots els mateixos procediments de les operacions matemàtiques: així com deu i deu fan vint, tant si es tracta de pessetes, de gallines o de pomes confitades, o de qualsevol altra mena de coses o individus, així mateix, si del verb *soprendre* hem habilitat com a adjectiu la seva forma *soprenent*, no hem de tenir cap dificultat a realitzar la mateixa operació amb el verb *coprendre*, tan semblant a l'anterior, i habilitar-ne també, com a adjectiu, la forma *coprenent*. Però cal recordar que en la formació de mots, com en tants d'altres aspectes de la llengua, no convenen els mateixos procediments, tan regulars i universals, de les operacions matemàtiques o numèriques. N'hi ha prou de consultar qualsevol diccionari per comprovar que l'adjectiu que hem obtingut del verb *coprendre* no és *coprenent* sinó *coprenedor*, cosa que no és pas gens sorprenent.

Limitant-nos als verbs acabats en *-endre*, podem adonar-nos fàcilment que l'obtenció dels adjectius verbals corresponents, en alguns casos usats com a substantius, no se subjecta a cap regla fixa, que sigui aplicable a tots ells: si prenem com a model únic *coprenedor*, per exemple, diríem "soprenedor" en lloc de *soprenent*, que és igual que dir *coprenent* en lloc de *coprenedor*. Així, de *vendre*, *despendre*, *emprendre*, *encendre* i *estendre*, hem obtingut, respectivament; *venedor*, *despenedor*, *emprenedor*, *encenedor* i *estenedor* (molts d'ells usats com a substantius), i aquests haurien estat els models vàlids per a l'obtenció de l'adjectiu derivat de *coprendre*. En canvi, de *aprendre*, *dependre* i *pretendre* hem format *aprenent*, *dependent* i *pretendent*, i ja no cal dir quin resultat hauríem obtingut si, en el cas d'aquests verbs, nos entresséssim a seguir el mateix procediment amb el qual hem obtingut els derivats de *vendre* o de *emprendre*. I, encara, en d'altres casos el resultat ha estat tot un altre: de *comprendre* tenim *comprensiu*, de *desprendre* tenim *després*, i per a dir "que ofèn" tenim *ofenedor*, *ofensós*, *ofensiu* i *ofensor*. També de *entendre* tenim *entenent*, usat especialment en la frase *donar entenent*, *entenedor* que significa "fàcil d'entendre", i per a dir "que entén" el participi habilitat *entès*.